

VI FIRA L'ARRÒS POBLER

27 i 28 DE
NOVEMBRE
2021

Yalou

SALUTACIÓ

Llorenç Gelabert i Crespi
Batle de sa Pobla

Benvolguts poblers i benvolgudes pobleres!

Amb el mes de novembre arriba la Fira de l'Arròs Pobler, una de les fites destacades del nostre calendari festiu.

Després de passar els moments més foscos de la pandèmia, per fi hem pogut arribar a la desitjada normalitat. Per això vos convid a assaborir, ara més que mai, aquesta fira tan esperada.

És un goig poder tornar a celebrar la fira per reivindicar un producte tan nostre i genuí de la marjal com és l'arròs pobler o bombeta, molt apreciat per la seva textura i consistència. Tot això sense perdre de vista que la Fira també és l'aparador dels nostres empresaris, comerciants, artesans i restauradors. A més d'aquesta promoció en l'àmbit de l'economia, hi hem d'afegir l'organització d'activitats, sobretot culturals, com la Trobada de Xeremiers i la Fira de Lutiers, les quals ja han ben arrelat les seves activitats en el cap de setmana anterior a la Fira.

Davant aquest ampli programa d'activitats no puc fer més que agrair i destacar la implicació del personal de l'Ajuntament, i d'un bon nombre de persones, empreses i entitats sense la col·laboració de les quals aquesta fira no seria possible.

Ja per acabar, com a batle de sa Pobla, i en nom de tot el Consistori, vos anim a visitar la Fira, a gaudir de la nostra gastronomia, a la mostra del "Menjar bé a sa Pobla", i a participar de totes les activitats programades.

Molts d'anys i bona fira!

Ajuntament de sa Pobla

PROGRAMA

DEL 19 AL 28 DE NOVIEMBRE

MENJAR BÉ A SA POBLA, mostra gastronòmica dels establiments de restauració poblers.

DIVENDRES 19 DE NOVIEMBRE

A les 19.00 h. A la Fundació ACA (Búger). **L'enregistrament dels xeremiers vells** a càrrec de Rafel Moll.

A les 20.00 h. A la Fundació ACA (Búger). **Col·loqui amb Susana i Àlvaro Seivane**.

DISSABTE 20 DE NOVIEMBRE

A les 10.00 h. A sa Congregació. **V JORNADES DE TURISME A SA POBLA**. Es debatrà de manera participativa el present i el futur turístic de sa Pobla. El programa conté diverses taules rodones on es parlarà d'embelliment turístic, iniciatives empresarials pel poble, qüestions relatives a la fiscalitat o els riscos del sector dels habitatges vacacionals i com podem mostrar el nostre poble a internet i les xarxes socials.

Coordinen: Dr. Joan Franch i Dr. Antoni Serra, professors de la UIB

A les 16.30 h. Al parc de Can Cirera Prim. **XXIV TROBADA DE GEGANTS**. Plantada i ballada dels gegants de sa Pobla acompanyats de les colles de gegants de Pollença, Calvià, Felanitx, Alcúdia i Lluçmajor. Entrades a [ticketib.com](https://www.ticketib.com)

A les 21.00 h. Al parc de Can Cirera Prim. Concert de **Susana Seivane**. Des dels 3 anys en què els seus ulls blaus van veure la seva primera cornamusa, la gaitera Susana Seivane sempre ha sentit la música gallega com la seva pròpia banda sonora. Entrada: 15 € a [ticketib.com](https://www.ticketib.com)

DIUMENGE 21 DE NOVEMBRE

A LA PLAÇA MERCAT I AL CARRER GRAN. **MERCAT DOMINICAL.**

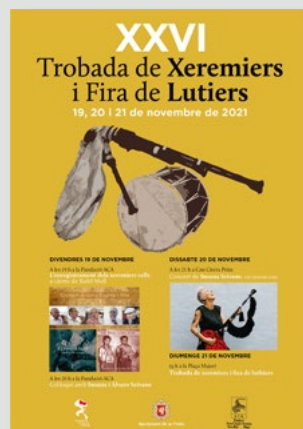
XXVI TROBADA DE XEREMIERS I FIRA DE LUTIERS.

A les 09.00 h. Aplec a la plaça Major.

A les 10.00 h. **Fira de Lutiers.** Sonada dels xeremiers per la plaça i per tots els racons i carrers del poble.

A les 12.00 h. **CERCAVILA.** Sortida de la Residència Huialfàs. Participen: els Gegants de sa Pobra, els Xeremiers, Caparrots d'Albopàs, Grif de sa Pobra, Drac "Janot" d'Albopàs i s'Anguila d'Albopàs. Recorregut: carrer Isaac Peral, carrer Major i plaça Major.

A les 18.00 h. A la **plaça Major.** Ballada Popular, conduïda per **MARJAL EN FESTA**, amb el grup convidat **MATA ESCRITA**.

DIMECRES 24 DE NOVEMBRE

A les 20.00 h. A la sala de sessions de l'Ajuntament. Presentació del retrat del **batle Joan Comes i Reus** "Carrasquet". El retrat romandrà exposat a la sala de sessions, juntament amb la resta de retrats dels altres batles de sa Pobra.

DIJOUS 25 DE NOVEMBRE

A les 17.30 h. Al Rafal. **Creació d'històries i contes amb peces de LEGO.** Taller innovador i divertit que combina la construcció d'una història amb peces de LEGO. A partir d'un tema o personatge escollit, els infants aprenen a construir una història a partir d'un guió o llibre que els serveix d'inspiració, per després fer la maqueta d'aquesta història.

A les 18.30 h. A sa Congregació. Presentació de l'audiovisual "**L'arròs bombeta de sa Pobra**" i taula rodona, amb la participació de Tonina Crespí, Premi Casa Planas, Lina Siquier, Arrossos Sa Marjal i Joan Jordi Tauler, Finca des Molí de Joan "Bea". Aquesta activitat forma part del projecte "La sostenibilitat al plat. Les variants locals i la gastronomia tradicional per a una alimentació sostenible", finançat per la Conselleria de Medi Ambient i Territori.

Dinamitzen: Aina Socias, Associació de Varietats Locals i Andrea Cardona, CERAI.

Organitzen: Centro de Estudios Rurales y de Agricultura Internacional, CERAI i Associació de Varietats Locals (AVI).

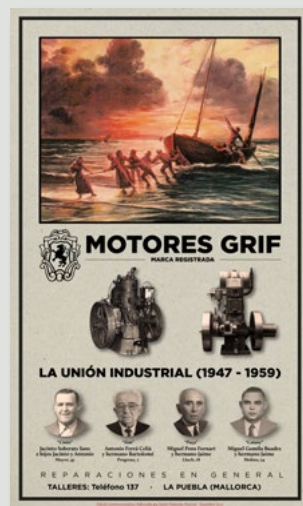
Collaboren: Ajuntament de sa Pobla i Tonina Crespí.

DIVENDRES 26 DE NOVEMBRE

BLACK FRIDAY: Descomptes especials per un dia especial.
Comerços oberts fins a les 21 h.

De les 16.30 h a les 19.30 h. Al passeig del Tren. Activitat infantil.
Passejada gratuïta amb ponis. Els infants han d'anar acompanyats d'una persona adulta.

A les 18.00 h. Al pati de Can Verdà. **Exposició de motors a càrrec dels Amics del Motor de sa Pobla i presentació del cartell commemoratiu de Motors Grif (La Unión Industrial).**
L'exposició romandrà oberta durant el dissabte dia 27 horabaixa i el diumenge 28 fins al migdia.

DISSABTE 27 DE NOVEMBRE

A les 17.00 h A la plaça Major. **INAUGURACIÓ OFICIAL DE LA FIRA** i obertura del recinte.

A les 17.00 h. Als Cavallets. **Inauguració de l'Exposició de fotos d'ocells i plantes, de Martí Serra Comas i Martí Cantallops Ferragut.**
Horari de visita: Dissabte 27, de 17 h a 21 h i diumenge 28, de 10 h a 14 h i de 17 h a 21 h

A les 17.30 h. A la plaça d'Alexandre Ballester. Animació infantil.
CIRCUS PARTY. Festa temàtica de circ, amb acrobàcies, teles aèries, barra, cercols...

A les 19.00 h. A sa Congregació. Teatre. **PARADÍS.**
Autoria i interpretació: Sergio Baos. Direcció: Xavi Núñez. Ajudant de direcció: Espai escènic i vestuari: Joan Porcel. Il·luminació: Luis Baró, Toni Amengual. Audiovisuals: Toni Amengual. Disseny gràfic i fotografia: Xisco Alario. Durada: 75 minuts.
Paradís és una obra contada a quatre veus, les quatre veus protagonistes d'aquest relat: na Joana, el cap pensant del pla; en Sebastià, el capellà víctima a priori d'aquest pla; en Pepe, la mà executora del pla, i en Kevin, el fill de na

Joana i en Pepe i objecte principal del pla. Sense ell res no és possible tot i que no sap ben bé com ha arribat a trobar-se en el centre de la història. Però Paradís és una història contada per un sol actor que desenvoluparà els quatre personatges que van relatant aquesta història còmica des de quatre punts de vista diferents. L'autor i l'actor que es fusionen en una sola veu.

Entrada: 5 € a [ticketib.com](https://www.ticketib.com)

A les 20.15 h. A la plaça d'Alexandre Ballester. Animació infantil. **AKURU**. Un espectacle extraordinari, energètic, ple d'acrobàcies, malabars, dansa africana i equilibris.

A PARTIR DE LES 17.00 H i DURANT EL DIUMENGE DIA 28

Al casal Can Verdà, **exposició de brodats**, a càrrec de les diferents associacions de la 3a. edat.

A la plaça d'Alexandre Ballester, **paradetes** de les diferents associacions, centres escolars i animació infantil.

A la placeta de l'Església, **mercadet artesà**.

Al carrer Cervantes, 10. **Exposició d'eines del camp i estris domèstics**, propietat d'Alexandre Crespí Gost "Rua". Horari de visita: dissabte 26, de les 17 h a les 20 h i diumenge 28, de les 10 h a les 14 h i de les 16 h a les 20 h.

A la plaça del Mercat, **gran varietat d'atraccions**.

DIUMENGE 28 DE NOVEMBRE

AL CARRER GRAN. MERCAT DOMINICAL

Al carrer Major. **Exposició de motos "Vespa"** a càrrec d'Amics Vespers sa Pobla.

A l'aparcament del costat de la Policia local. **Exposició de cotxes clàssics**, d'època i esportius.

Al carrer Asalto (entre el carrer Lluc i el carrer de l'Església). **Concentració de motos antigues i clàssiques** a càrrec del Club Es Siurell de Marratxí.

A les 10.00 h. A sa Fortalesa. **Espectacle eqüestre**, organitzat pel grup **AMICS DEL CAVALL DE SA POBLA**.

A les 10.45 h. A la plaça d'Alexandre Ballester. Animació infantil. **FILIGRANA**. Combina números de malabars, acrobàcies amb cilindres, bicicletes, comèdia i màgia.

A les 13.00 h. A la plaça d'Alexandre Ballester. **Exhibició d'Arts Marcials** infantils, juvenils i adults: **TAEKWONDO, AIKIDO i MUAY THAY**, a càrrec del **GIMNÀS DINÀMIC**.

A les 17.00 h. A la plaça d'Alexandre Ballester. Animació infantil. **GENERACIÓ X.** Números circenses al més estil "variété", contorsió, equilibri, acrobàcies, barra. Un espectacle molt visual on s'uneixen l'elegància i la simpatia.

A les 18.30 h. A l'església de sa Pobla. **Concert Fira de Tardor 2021**, a càrrec de la Coral de sa Pobla i la Banda de Música de sa Pobla. "**Concert homenatge a Alexandre Ballester**".

DIVENDRES 3 DE DESEMBRE

A les 20.00 h. A sa Congregació. Concert. **ESTITXU.**

La cantant i compositora navarresa Estitxu (Bera, 1987) va entrar en el món de la música als 15 anys, sent teclista i corista del mític grup de romeria Egan. A partir de llavors, i ja com a cantant, van arribar diversos projectes, en què abordava diferents estils musicals, des de cançons tradicionals de la música basca fins al jazz o ritmes més llatins. A més, Estitxu ha participat en concerts especials en homenatge a artistes bascos de reconegut prestigi, al costat d'altres noms importants del panorama musical actual, com Alex Sardui, Eñaut Elorrieta, Mikel Urdangarin, Petti, Miren Narbaiza, ...

El novembre de 2019 va publicar el seu primer disc. Sota el títol 'Haize gorri bat', es tracta d'un disc compost per cançons pròpies. Estitxu ha vestit els textos escrits en euskera. Amb una música de marcat toc negre, deixa al descobert la qualitat i brillantor de la seva potent veu, que estarà envoltada d'excel·lents músics.

Organitza: Mallorca Euskal Etxea.

Entrada: 5 € a [ticketib.com](https://www.ticketib.com)

DIUMENGE 5 DE DESEMBRE

A les 20.30 h. A sa Congregació. Concert. **VISTEL BROTHERS.**

Jorge i Maikel Vistel provenen de Santiago de Cuba, d'una família amb una extensa tradició musical.

La banda va ser fundada a l'ENA (Escuela Nacional de Arte de La Habana), allà on els germans estudiaven. Quan es traslladaren a Espanya, el 2006, varen seguir amb el seu projecte amb una contínua evolució musical. Per separat són excepcionals, però junts formen una connexió fraternal que crea pura màgia d'improvisació.

Amb la seva banda han participat en diversos festivals per tot el món, com el Monterrey Jazz Festival, el Bermudas Jazz Festival, Habana Jazz Plaza, Varadero Jazz i el Sopot Jazz Festival de Polònia, entre altres. El seu projecte 'Miles Davis Tribute' funciona des de fa anys on recreen el so dels quintets de Miles amb John Coltrane o Wayne Shorter.

Entrada: 12€ a [ticketib.com](https://www.ticketib.com)

RECORDATORIS:

Concurs de cartells de les festes de Sant Antoni. El lliurament de les obres s'ha de fer al centre de cultura "es Rafal". El termini de lliurament acaba el dia 10 de desembre a les 14 h.

Taller de la Sibil·la i l'Àngel. "T'agradaria saber cantar la Sibil·la o l'Àngel". Apunta't al taller de la Sibil·la i l'Àngel a l'Escola de Música de sa Pobra. Informa't a: musica.sapobla@gmail.com , Karen Alonso, tel.: 646827622 o Jordi Vanrell, tel.: 686016044.

Taller de llenguatge musical per a adults i música tradicional. Si t'agrada la música o participes en qualque activitat musical i t'agradaria aprendre llenguatge musical i música tradicional, aprofita el taller que fa l'Escola de Música de sa Pobra. Informa-te'n al web: <http://bandaiescolademusicadesapobla.blogspot.com>, o telefona a Karen Alonso, tel.: 646827622 o Jordi Vanrell, tel.: 686016044 (Cartell)

Cant Coral: Anima't a participar en la Coral Infantil i Juvenil de L'Escola de Música de sa Pobra. Informa-te'n per Toni Pons, tel.: 636836872; Toni Aguiló, tel.: 670352459; Karen Alonso, tel.: 646827622 o Jordi Vanrell, tel.: 686016044. (Cartell)

- PAREDETES
- MERCAT
- EXHIBICIÓ EQUESTRE
- ATRACCIONS

SA POBLA I ELS MOTORS D'EXPLOSIÓ

Aquesta Fira de sa Pobra 2021 vol fer una recordança als motors d'explosió emprats per accionar les bombes d'extracció de l'aigua per al reg de les marjals pobleres, amb l'exposició d'uns quants exemplars d'aquells motors que formaren part de la mecanització de les nostres terres de conreu, que fins a la seva arribada havien rebut l'aigua de les seves entranyes, extreta amb els molins de vent, que substituïren les sínies i el reg amb l'aigua treta amb *lates* i, abans, amb els abeuradors.

Fent un breu resum històric dels motors d'explosió per a l'extracció d'aigua, direm que el primer que va arribar a terres pobleres ho va fer l'any 1914; i es va instal·lar a la finca de *Son Tut*, propietat de D. Rafel Torres. Es tractava d'un motor de benzina de la marca *Vellino* que va assolir gran popularitat pel seu bon rendiment. Un altre motor, el va instal·lar a la seva finca D. Miquel Planes i, un any després, el 1915, s'instal·laren tres motors més en diferents finques del nostre terme municipal.

El 1916, diu la crònica de la revista *Sa Marjal*, s'assajaren els motors de carbur, amb un consum més econòmic que la benzina. Aquell mateix any va començar la instal·lació dels motors elèctrics, que accionaven les bombes centrífugues, amb resultats favorables.

L'any 1917, D. Joan Planes instal·laria, a la seva finca de *Son Bonafús*, un motor d'explosió de gas pobre de 35 cavalls de potència, amb capacitat per treure 1.900 litres d'aigua per minut, o sigui, més de 160.000 metres cúbics d'aigua per hora, deia la crònica de *Sa Marjal*, que publicava un informe amb aquestes dades: "Entre les 2.000 sínies, els 340 molins i els 55 motors d'explosió i elèctrics, s'extreuen, cada dia, uns 460 mil metres cúbics d'aigua que fertilitzen les terres de conreu de sa Pobra."

Segons la feina de recerca feta per Jacint Sobrerats Payeras, a través dels llibres de comptabilitat que es conserven del taller del seu padrí, "Can Cinto", els motors que més s'instal·laren els primers anys foren el *Vellino*, el *Rex* i el *Ruston*. A més d'aquests anteriors, altres motors que s'instal·laren en les dècades posteriors eren de les marques *Otto*, *Josman*, *Diter*, *Guarch*, *Soyro*, *Fita*, *Crossley*, *Bernard Euro*,

Tissa, *Bruneau*, *Moessa*, *Darmstadt*, etc. entre moltes altres de fabricació nacional i estrangera.

Els motors d'explosió que es mostren han estat restaurats pels "Amics dels Motors", una iniciativa de Pep Isern i Jordi Soler, que es dediquen a la profitosa tasca de rescatar, dels racons de l'oblit, unes màquines que tants de beneficis aportaren al sector agrícola, alhora que foren una passa important en la constant mecanització del camp.

L'èxit dels motors d'explosió dins el sector agrícola va animar uns quants mecànics de diferents tallers de sa Pobra a fabricar i comercialitzar els seus propis motors. Dels motors fabricats a sa Pobra, destacaren els "Grif" o "Unión", en el procés de fabricació dels quals participaren els tallers de Can Cinto, de Jacint Sobrerats Sans i els seus fills Jacint i Toni; Can Xim, d'Antoni i Bartomeu Ferrà Celià; Can Puça, de Miquel i Jaume Pons Fornari; i Can Catany, de Miquel i Jaume Gomila Buades. Entre tots ells constituïren "La Unión Industrial", una associació empresarial que, entre els anys 1947 i 1959, promogué la fabricació i la instal·lació d'un total de vuitanta-cinc motors, distribuïts entre sa Pobra (59 unitats), Muro (10), Ariany (1), Maria de la Salut (3), Sant Jordi (1), Pollença (5), Petra (2) i Manacor (1).

Així mateix, en altres tallers, com en el de Can Eixut, de la família Grau, que ja havia fabricat un motor marí, es fabricaren, també, motors d'explosió propis, com també a Can Pel de Mel, de Joan Payeras Amer i els seus fills Pere, Martí, Joan i Emilio, o també en el taller de Can Gelabert.

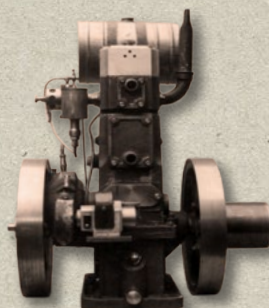
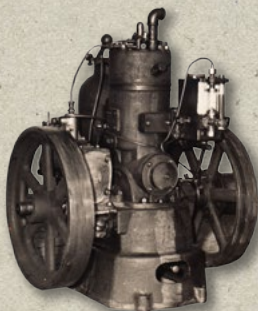
Amb l'electrificació massiva de les finques de conreu, a poc a poc, foren arraconats els motors d'explosió, per donar pas als motors elèctrics que impulsaven les distintes bombes d'extracció d'aigua, com les centrífugues, fins a arribar a les bombes submergides dotades de les més avançades tecnologies aplicables al reg per aspersió.

Joan Payeras Llull,
Cronista Oficial de la Vila

MOTORES GRIF

MARCA REGISTRADA

LA UNIÓN INDUSTRIAL (1947 - 1959)

"Cinto"
Jacinto Soberats Sans
e hijos Jacinto y Antonio
Mayor, 45

"Xim"
Antonio Ferrá Celiá
y hermano Bartolomé
Progreso, 2

"Puça"
Miguel Pons Fornari
y hermano Jaime
Lluch, 18

"Catany"
Miguel Gomila Buades
y hermano Jaime
Molino, 54

REPARACIONES EN GENERAL

TALLERES: Teléfono 137 · LA PUEBLA (MALLORCA)

Practica les 3 M

Màscara

1.5 Metres

Mans netes

L'Ajuntament de sa Pobla vol donar les gràcies a Malena Castillo Essrich pel disseny del cartell de la Fira d'enguany. Na Malena és una jove poblera que estudia a l'escola d'Art i Superior de Disseny de les Illes Balears. Actualment està en segon curs d'I·lustració. El cartell mostra a una parella de pagesos, representats pels nostres gegants, en Toni i na Margalida, semblant arròs dins l'Albufera.

www.sapobla.cat

Ajuntament de sa Pobla